

ΜΕΘΟΔΟΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Ημερολόγιο	Ατομική καταγραφή σκέψεων / ιδεών / προβληματισμών μέσα από μια ορισμένη, από την ομάδα, διαδικασία	Κάθε μέλος της ομάδας κρατά ένα ημερολόγιο όπου καταγράφει τα προσωπικά μαθήματα, τα βασικά σημεία, τον απολογισμό, τους προβληματισμούς γύρω από τις πιο σημαντικές στιγμές της δουλειάς του κλπ. (ορίστε στην ομάδα σας ποια στοιχεία θα παρακολουθείτε). Αυτό μπορεί να είναι ένα εργαλείο που θα σας βοηθήσει ατομικά να είστε σε εγρήγορση παρατηρώντας και καταγράφοντας συνειδητά σημεία που μπορεί σε άλλη περίπτωση να προσπερνάγατε. Συλλογικά θα σας βοηθήσει να μοιραστείτε τα σημεία αυτά με την ομάδα σας και να αναπτύξετε μια κοινή θέση/κατανόηση για την εξέλιξη της δουλειάς σας.
Βιντεοσκόπηση	Οπτική καταγραφή βασικών σημείων/πληροφοριών μιας διαδικασίας	Όπως και το ημερολόγιο, η βιντεοσκόπηση μπορεί να σας βοηθήσει να καταγράψετε βασικά σημεία, σημαντικά μαθήματα και κομβικές στιγμές. Κάθε μέλος της ομάδας μπορεί να χρησιμοποιήσει το smartphone του για να τραβά σύντομα βίντεο σε καθημερινή ή εβδομαδιαία βάση έτσι ώστε να αποτυπώνει τις καλύτερες στιγμές. Το υλικό μπορείτε να το αναλύσετε είτε σε ατομικό είτε σε συλλογικό επίπεδο.
Σκίτσα και οπτική καταγραφή	Απεικόνιση / Εικονοποίηση της διαδικασίας κατανόησης μιας διαδικασίας σε ατομικό ή συλλογικό επίπεδο	Πολλοί άνθρωποι θυμούνται πιο εύκολα εικόνες παρά ένα κείμενο. Η χρήση σκίτσων ή οπτικών καταγραφών μπορεί να γίνει ένας ακόμα τρόπος αποτύπωσης των ιδεών ή των μαθημάτων που προκύπτουν. Η διαδικασία αυτή γίνεται συνήθως ατομικά (π.χ. σκισάροντας σε ένα τετράδιο) όμως μπορεί να γίνει και σε συλλογικό επίπεδο για καλύτερη κατανόηση (π.χ. της αξιολόγησης ενός έργου), είτε προετοιμάζοντας και παρουσιάζοντας στην ομάδα σας την εξέλιξη του έργου είτε σκισάροντας κατά τη διάρκεια της συνάντησης αξιολόγησης τα βασικά σημεία του έργου και τις εικόνες που προκύπτουν από σκέψεις και μαθήματα που ακούγονται, σε ένα μεγάλο χαρτί σεμιναρίων π.χ. με πολύχρωμους μαρκαδόρους.
Συναντήσεις της ομάδας	Δημιουργία μιας επίσημης ρουτίνας συναντήσεων της ομάδας για συζήτηση και προβληματισμό γύρω από τις εμπειρίες και τα μαθήματα που προκύπτουν	Χρόνος μέσα σε κάθε συνάντηση της ομάδας ή δημιουργία συγκεκριμένης συνάντησης αξιολόγησης (ενός έργου, μιας δράσης κ.λπ.) ώστε να εξασφαλίσετε ότι τα βασικά σημεία, οι σκέψεις όλων των μελών της ομάδας, τα μαθήματα και οι προβληματισμοί ακούγονται και κατανοούνται συλλογικά. Με τον τρόπο αυτό θα δημιουργήσετε μια κουλτούρα όπου η συλλογική συζήτηση, ο προβληματισμός και η περαιτέρω διερεύνηση τόσο των επιτυχιών όσο και των αποτυχιών της ομάδας σας θα θεωρούνται πλέον τρόπος ανάπτυξης και καλής συνεργασίας.
Δουλεύοντας με τις αποτυχίες	Χώρος για λάθη και γνώση μέσα από αυτά σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.	Συναντήσεις στις οποίες η ομάδα θα μιλά και θα μοιράζεται λάθη και αποτυχίες. Δώστε χώρο στα αρνητικά σημεία ώστε να κατανοήσετε συλλογικά τα μαθήματα που μπορεί να προκύψουν και να τα χρησιμοποιήσετε στο μέλλον. Οι βασικές ερωτήσεις που πρέπει να τεθούν είναι «Τι μπορώ/μπορούμε να μάθω/μάθουμε από αυτό που δεν δούλεψε;» και «Πώς μπορούμε να εφαρμόσουμε αυτό το μάθημα στην ομάδα, το έργο ή την προσωπική μας πρακτική;»
Η Θεωρία της Αλλαγής	Περιγραφή του πως μία παρέμβαση αναμένεται να επηρεάσει τον αντίκτυπο της δράσης σας	Η Θεωρία της Αλλαγής πηγαινει την ιδέα του λογικού μοντέλου ένα βήμα παρακάτω, αναδεικνύοντας ρητά τις θεμελιώδεις παραδοχές μας για το πώς πιστεύουμε, τελικά, ότι συμβαίνει η αλλαγή. Αυτό μπορεί να συμβεί δουλεύοντας αντίστροφα προβάλλοντας στο σήμερα το επιθυμητό αποτέλεσμα που θα θέλαμε να έχουμε στο μέλλον. Στις προσεγγίσεις που αποσκοπούν στην εξέλιξη/ανάπτυξη, μία από τις περιπλοκές είναι, ότι κάθε μοντέλο που χρησιμοποιείται, ενσωματώνει τις υπάρχουσες – τη στιγμή εκείνη -παραδοχές και υποθέσεις μας καθώς και σημεία αβεβαιότητας. Λόγω αυτού, είναι σημαντικό, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, το μοντέλο που χρησιμοποιείτε να αναθεωρείται περιοδικά με βάση τυχόν μεταβαλλόμενες προτεραιότητες, νέα ευρήματα ή νέα δεδομένα που μπορεί να προκύψουν. Στη διαδικασία της ανάπτυξης, μετακινούμαστε από ένα ορθολογικό μοντέλο το οποίο αντιλαμβανόμαστε ως στατικό εργαλείο, σε ένα μοντέλο το οποίο αναμένουμε να αλλάξει και να εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου. Μια τεχνική είναι να οικοδομήσουμε το μοντέλο από το μηδέν περισσότερο από μία φορά σε μια χρονική περίοδο. Παρόλο που μπορεί να είναι πιο πρακτικό να ενημερώνεται απλώς το αρχικό μοντέλο, η κατανόηση της εξέλιξης του τρόπου σκέψης των ανθρώπων μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματικότερη μέσα από τη σύγκριση του παλιού με το νέο μοντέλο. Σε ένα πολύπλοκο και καινοτόμο περιβάλλον, μια συστημική προσέγγιση είναι χρήσιμη. Ένα λογικό μοντέλο είναι γραμμικό και ως εκ τούτου υπάρχουν περιορισμοί σχετικά με το πώς μπορεί να αντικατοπτρίζει πολύπλοκα φαινόμενα ή ζωντανά συστήματα. Τα διαγράμματα λειτουργούν καλύτερα όσον αφορά την καταγραφή των σχέσεων και μπορούν να απεγκλωβίσουν τη σκέψη από υπεραπλουστευτικές προσεγγίσεις που βασίζονται αποκλειστικά στη σχέση αιτίας και αποτελέσματος.

ΜΕΘΟΔΟΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Θετική Διερεύνηση (Appreciative Inquiry)	Οι θετικές εμπειρίες και πτυχές της δουλειάς μας ως βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη	Η θετική διερεύνηση είναι μία τεχνική ανάπτυξης που περιλαμβάνει την “τέχνη” και την πρακτική του να θέτεις ερωτήματα με τρόπους τέτοιους που να ενισχύουν την ικανότητα του συστήματος (ομάδας) να κατανοεί, να προλαμβάνει και να αυξάνει τις δυνατότητές του. Στο πλαίσιο αυτό το να θέτεις ερωτήματα θεωρείτε παρέμβαση και όχι περιέργεια ή απλή καταγραφή. Η θετική διερεύνηση είναι η συστηματική αναζήτηση του τι είναι αυτό που δίνει ζωή και περαιτέρω ενέργεια στο εκάστοτε σύστημα (ένα τέτοιο σύστημα μπορεί να είναι και μια ομάδα ή ένας οργανισμός) όταν αυτό είναι στην πιο αποτελεσματική και εποικοδομητική του φάση. Η Θετική Διερεύνηση προϋποθέτει ότι τα ερωτήματα που τίθενται δεν αποτελούν απλώς και μόνο ζητήματα προς διερεύνηση αλλά συνιστούν αυτά καθαυτά παρεμβάσεις. Εστιάζει στα θετικά χαρακτηριστικά, δηλαδή επικεντρώνεται στο τι λειτουργεί παρά στο τι δεν λειτουργεί. Τα παραδείγματα περιπτώσεων συλλέγονται και στη συνέχεια εξετάζονται για να αποκαλύψουν βασικά θέματα και μοτίβα για το τι πετυχαίνει. Η θετική διερεύνηση τείνει να συμβάλει στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης μέσα σε ομάδες και οργανισμούς, καθώς καθώς αναδεικνύει την ξεχωριστή συνεισφορά του κάθε μέλους και υποστηρίζει τη συνολική αποτελεσματικότητα της προσπάθειας αλλαγής.. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά: Ο ιστότοπος Appreciative Inquiry Commons διαθέτει εκτενές υλικό για την θετική διερεύνηση. Διαβάστε σχετικά στο appreciativeinquiry.case.edu
Χαρτογράφηση Δικτύου	Απεικόνιση σε μορφή χάρτη των φορέων που εμπλέκονται και των σχέσεων που αναπτύσσονται σε μια συνεργασία	Όταν μια πρωτοβουλία περιλαμβάνει πολλούς συνεργάτες που δουλεύουν μαζί και παράλληλα ή όταν εργάζεστε για την ανάπτυξη ενός δικτύου, η χαρτογράφηση δικτύου μπορεί να σας προσφέρει χρήσιμες πληροφορίες για τις δυναμικές αλλά και την “ποιότητα” των σχέσεων που υπάρχουν ή/και αναπτύσσονται. Η παρακολούθηση του πώς οι ιδέες διαμοιράζονται και κυκλοφορούν διαμοιρασμού και της διάδοσης των ιδεών καθώς και ο εντοπισμός των σημείων στα οποία υπάρχει κοινή δράση (π.χ. από την κοινότητα) μπορεί να σας βοηθήσει για να υποστηρίξετε τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη (και νέων) δράσεων και διαδικασιών. Η χαρτογράφηση ενός δικτύου είναι μια διαδικασία εντοπισμού και γραφικής απεικόνισης των διασυνδέσεων μεταξύ ανθρώπων / ομάδων / φορέων. Αυτό μπορεί να γίνει είτε σχεδιάζοντας με το χέρι σε ένα χαρτί είτε με την χρήση συγκεκριμένου λογισμικού το οποίο μπορεί να επιτρέψει μια πιο διεξοδική ανάλυση του δικτύου και των δυναμικών του. Η συλλογή δεδομένων σχετικά με ένα δίκτυο μπορεί να προσφέρει πολύτιμες γνώσεις για την ανάπτυξη στρατηγικών. Η χαρτογράφηση ενός δικτύου μπορεί να αποκαλύψει ότι ορισμένα άτομα / ομάδες / φορείς έχουν ιδιαίτερη επιρροή, είτε λόγω της (εξειδικευμένης) εμπειρίας τους είτε λόγω των διασυνδέσεων που μπορούν να προσφέρουν εντός και εκτός δικτύου. Μπορεί επίσης να περιγράψει τα ισχυρά ή τα τρωτά σημεία ενός συστήματος και να αποκαλύψει πόσο άμεσα ή έμμεσα συνδεδεμένοι είναι οι φορείς που το απαρτίζουν ή αν υπάρχουν διασυνδέσεις εκτός του πυρήνα του δικτύου που θα μπορούσαν να συνεισφέρουν καινοτόμες ιδέες. Μπορεί ακόμα να διακρίνει συνδέσεις οι οποίες μπορούν να ενισχύσουν την καινοτομία. Η ανάλυση της χαρτογράφησης μπορεί να προτείνει στρατηγικές επικοινωνίας και οργάνωσης εντός του δικτύου ή ακόμα και να αποτελέσει δείκτη μέτρησης αποδοτικότητας για στρατηγικές που ήδη ακολουθούνται. Τέλος, η παρακολούθηση ενός δικτύου με την πάροδο του χρόνου μπορεί να αποκαλύψει τον τρόπο με τον οποίο το δίκτυο ανταποκρίνεται σε διαφορετικά είδη (εσωτερικών ή εξωτερικών) παρεμβάσεων. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά: Για μία ενδιαφέρουσα προσέγγιση και προοπτική για το πώς αναπτύσσονται τα δίκτυα, διαβάστε τον ιστότοπο www.networkweaving.com/blog
Συλλογή δεδομένων και πληροφοριών	Καταγραφή και συλλογή στοιχείων που αποδεικνύουν είτε τον αντίκτυπο της δουλειάς σας είτε το/τα πρόβλημα/τα που προέκυψαν.	Η συλλογή βασικών στοιχείων (π.χ. στατιστικών) και ιστοριών που αποτυπώνουν τον αντίκτυπο (θετικό ή/και αρνητικό) της δουλειάς σας είναι σημαντική. Δημιουργήστε ένα αρχείο στοιχείων που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στο μέλλον με/για την κοινότητά σας, για νέες συνεργασίες, με νέους χρηματοδότες / υποστηρικτές κ.λπ. Αυτή η συλλογή μπορεί να δουλέψει καλά παράλληλα με την Θεωρία της Αλλαγής για να αποδείξει αναδείξει το πως οι υποθέσεις ή παραδοχές σας ελέγχθηκαν, δοκιμάστηκαν και τελικά έχουν πρακτική εφαρμογή.